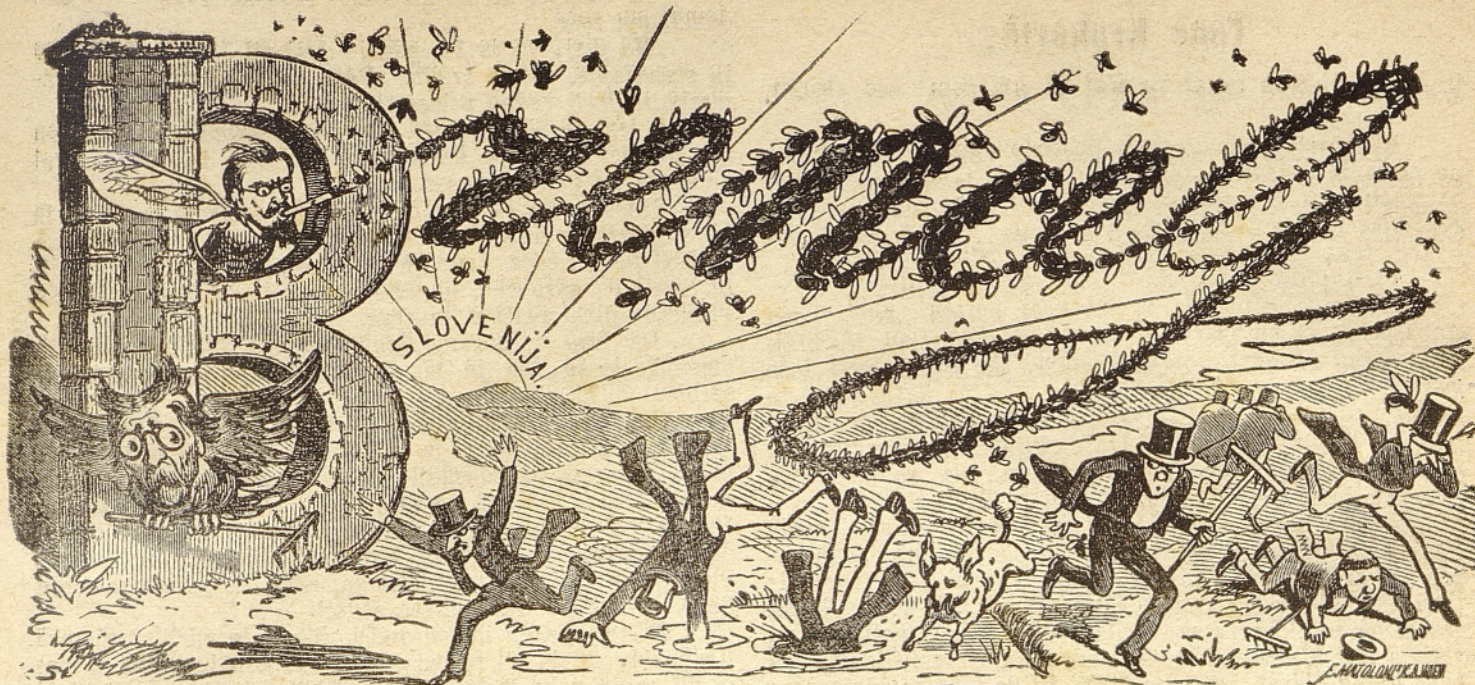

Izhaja po
dvakrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere
in ne konfiscira policija.

v lažnjivi obleki.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Velja celo leto 3 gld.,
pol leta 1 gld. 50 kr. in četrt
leta 80 kr.
za vsacega brez ozira.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji „Za vodo“ hiš.-št. 250 v drugem nadstropji na ulice.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Laž in Resnica.

(Dvospev po godbi svobodni.)

Laž. Jaz mogočna vladarica
Gospodujem zdaj povsod.
Meni poje se slavica,
Me časti današnji rod.
Meni splošno se verjame,
Vsak poteza zdaj se za-me,
Kaj velja pa Tvoj obraz?
To, kar bila nekda jaz.

Resnica. Res je stvar se obrnila,
Res narobe vse je zdaj;
Nekda sem mogočna bila,
Zdaj potisnjena sem v kraj.
Vendar jaz še ne obupam,
Boljših časov zmir še upam,
Ko veljavna bom zopet,
Tvoj pa bo spominj preklét.

Laž. Meni zdaj se vse le vklanja,
Kdo pa za-te se poganja?

Resnica. Pri poštenih še veljam,
Nepoštene Tebi dam.

Laž. Zasmehovana,
Zaničevana
Tvoja je druhal.

Resnica. Vendar pogumna
In bistroumna
Je od las do tal.

Laž. Se povsod ponosno kažem.

Resnica. Jaz nikomur se ne zlažem.

Laž. Meni oblačila draga —

Resnica. Jaz najlepša sem le naga.

Laž. Me mogočni vsi časté.

Resnica. Mene, kdor pozna me, le.

Laž. Moja mati me učila:
„Hčerka, svet je zdajni tak:
Le na lepa oblačila
Gleda marno vsak.
Če notrajnost ti je gnušna,
Da zunajnost je okusna,
Vse za tabo vrel bo;
Pomni, hčerka moja to.
Lice lepo
Četo slepo
Vleklo vso bo za teboj.
Oblačila,
Žamet, svila,
To upravi, svet je tvoj.“

Resnica. Vse drugače moja mati
Me učila deklico:
„Hčerka moja, tebi bati
Se v življenju nič ne bo.
Če počteao boš živela,
Boš prijateljke imela —
Če ti čisto je srce —
Tudi če ti slabo gre.
Oblačila,
Žamet, svila, —
Vse to slepe le slepi,
Srca čednost, —
Ta je vrednost,
Ki na veke ti trpi.“

Laž. Vsakemu jaz vse obetam.

Resnica. Pa obljube ne držiš.

Laž. Svojim zale vence spletam.

Resnica. Jih na limance loviš.

Laž. Jaz na prístolu kraljujem,
Ti na klopi le sediš.

Resnica. Vendar-le Te obžalujem,
Ker se nog mi kratkih zdiš.

Laž. Ti se zdiš mi prerobata,
Kolješ vsakemu oči;
Tega vsak pa ne trpi.

Resnica. Vendar se mi pravi „zlata“,
Vendar mene vse časti,
Ko previdi, kaj si Ti.

Laž. Spravi se spod nog mi, reva,
Jaz se s Tabo ne pečam.

Resnica. Boljšega počakam dneva,
A zatreti se ne dam.

Laž. Mene grofje, kralji, knezi
In mogočni zdaj časté.
Kdo pa bode s Tabo v zvezi,
Kdo pod Tvoje varstvo gre?

Resnica. Res so časi zdaj krivični,
Toda večno ne trpé:
Ko nastopijo pravični,
Takrat Tebi bo gorje!

Laž. Oh, Ti revica, si v zmoti,
Kdo bo mene li pregnal?
Vse za mano gre po poti,
Kdo me li bo kdaj spoznal?

Resnica. Jaz pa hodim le samotna,
Malo jih za mano gre;
Vendar pot mi ni sramotna,
Trdne moje so nogé.

Laž. S Tabo jaz se več ne menim,
Mi premalo že veljaš.
Jaz visoko znanstvo cenim,
Tvoj naj revež bo pajdaš.

Resnica. Oh, gorje, kjer Ti vladariš,
Ker poguba Ti je sled!
Ti ljudi le oslepariš
In pripelješ jih na led.
Jaz pa bodem še vladala,
Ko boš Ti na tleh ležala.
Takrat bode kaj veljal,
Kdor se tebi zdaj ni vdal.

„Brencelj“.

Tone Kruhovič,

kako je službe iskal in kaj je pri tem vse skusil.

Kruhovič je človek brez posebne zanimivosti. Rojen po poštenih a revnih stariših, učil se je tako dolgo, dokler so mogli njegovi starši za-nj plačevati, toda ne predobro. Čim više je silil v šoli, tim bolj so ga učitelji nazaj potiskali, tako da je že v tretji latinski „kljuko“ vjel.

Ko prinese to „kljuko“ domú, so oče rekli:

„Veš kaj, Tone, da bi bil vsaj pošten „kol“ domu prinesel, še bi bil plačeval za-te, dasiravno tudi te krajcarje težko zaslužim. Rad bi videl, da bi ti kdaj lože služil svoj kruh, kakor ga tvoj oče. Če pa nočeš, silil te ne bom in tako stori, kar veš in znaš, pameten si že toliko, da previdiš, da jaz za tvoje „kljuke“ ne maram. Pa si poišči kakega doktorja in prosi ga, da te vzame za pisarja ali kaj takega, meni je zdaj že dosti tega.“

Tonetu se ta govor očetov nič kaj ne prileže, se je bil šole že preveč privadil; toda ko mu oče drugi dan zopet pri kosilu reče: „Danes kosiš zadnjikrat pri meni; jutri glej, kje se bo kuhalo za-te, da veš“, in ko drugi dan res domá ne dobi za-se kosila — da-si mu mati skrivaj vtakne kos kruha v žep — vendar jame premišljevat, da brez hrane človek ne more živeti in da, če je zastoj ne dobi, si je mora kupiti.

Predvarja in premišljuje očetove besede do noči in ko se naredi mrak, se bliža zopet počasnih korakov očetovi hiši — ali marveč stanovanji, ker oče ni imel hiše — nadjajoč se vsaj večerje. Toda oče, kateri je ravno jedel svoj kos kruha z opoldne ostalo repo, mu reče:

„Kar sem ti opoldne rekel, veljá tudi za večer. Za tvoj želodec se ne bo več skrbelo pri nas. Spati smeš domá, dokler si ne moreš plačati postelje, ali dokler stoji prazna. Dalje pa ne, to ti povem. Mati, pripravi mu posteljo.“

Materi se sicer nekaj milo zdí, ko vidi, kako oče s sinom ravná, vendar si ne upa ugovarjati, še manj pa se ji zdi spodobno podpirati potuho sina s tem, da bi mu skrivaj kaj dajala in s tem očetu nasprotovala, ter morda prepri v dozdaj mirni zakon zanesla. Toda tudi ona sinu reče resno:

„Veš, Tone, ne misli, da se oče šali! Jaz jih poznam bolj ko ti in vem, da, kar rečejo, veljá. Jaz ti ne morem pomagati. Glej! kako si pomagaš, oče ne zaslužijo toliko, da bi mogli za-te v šoli plačevati, ker imamo še bratov in sester, ki so bolj pridni od tebe. Jaz ti bom že še skrivaj kaj dala, če se boš dobro zadržal, pa veliko dati ti ne morem, saj veš, kako je.“

Tone sprevidi, da od domá ni nadjati se pomoči, toraj popraša drugi dan po dolgem boji s samim sabo pri nekem doktorju, o katerem je zvedel, da potrebuje pisarja, ali bi ga hotel v službo vzeti. Doktor ga pogleda od nog do glave, potem reče:

„Koliko ste se učili?“

„V tretji latinski šoli sem bil,“ odgovori Tone.

„Ali ste jo tudi izdelali?“ praša doktor.

„Sem — sem prej izostal, ker so mi profesorji preveč nagajali.“

„A, tako?“ odgovori doktor. „Hm, hm, od kod ste?“

„Iz tega kraja,“ odgovori Tone.

„Pridite jutri,“ reče doktor, „se bo videlo, kako pišete.“

Drugo jutro pride Tone Kruhovič k doktorju in mora nekaj pisati, kar mu doktor narekuje. Ker pisava Kruhovičeva ni ravno preokorna in grda, ga vzame doktor v službo, se vé da, le za poskušnjo.

Tone hodi toraj k doktorju v pisarnico, oče, ki je zvedel, da ima sin službo, mu dovoli za mesec dni še

kosilo in večerjo, in ko sin konec meseca prinese 15 gld. domú, mu reče:

„No glej, to je že nekaj! Daj mi 10 gld. za hrano in stanovanje, pet je tvojih. Pazi, da se doktorju ne zameriš, in bodi vedno priden!“

S tem je bil mir med očetom in sinom zopet sklenjen. Sin je imel pri očetu hrano in stanovanje in je plačeval za to po 10 gld. na mesec.

Sčasoma pa se je stvar nekoliko premenila. Tone je bil v pisarnici mnogo koristen, doktor mu je zarad tega povišal plačo; toda Tone je postal gospod, se jel oblačiti in nositi po gospósko, in tako je prišel pri svoji vedno še primerno nizki plači v zadrege.

Da smo v popisu Kruhovičevega življenja kratki, omenimo le še, da je bil nekega dne po doktorju iz pisarnice zapoden.

On sam ni vedel, zakaj ga drugi doktorji niso hoteli sprejeti v službo, ko se je pri njih oglašil. Resnica je, da je po mnogem koledovanji prišel v neko uradniško pisarnico, kjer je imel za svoj obilni trud borih 80 kr. na dan. S tem zaslužkom pa pošten človek v gosposki obleki dandanes ne more živeti; tudi naš Kruhovič ni mogel, toraj ga je tudi c. k. uradnija zapodila, ko je moral zarad neke malenkosti dva meseca sedeti.

Pošten človek ima nesrečo. To si je mislil tudi naš Kruhovič, ko je bil nekega dne iz zapora izpuščen. Sedel je bil zarad neke malenkosti; nekemu kmetu je bil namreč neko pobotnico dal, a znesek v uradniško blagajnico odrajtati — pozabil.

To je gotova nesreča, pa kaj se hoče!

Za tisto „nesrečo“ ni mogel Kruhovič nikjer več službe dobiti. Vsak doktor, vsaka uradnija, celó vsaka zavarovalna pisarnica ga je zapodila, ko je povedal svoje imé. Oče in mati sta mu bila med tem že umrla, pri očetovem pogrebu še celó bil ni, ker je ravno tistikrat sedel, se vé da, kakor je trdil, po krivem. Sodnija verjame vselej več pričam, kakor zatoženemu.

Živeti pa vendar vsak človek mora, toraj tudi Kruhovič. Od konca si ne vé pomagati, vendar bere v časopisih, da je nekaj služeb pri županijah ali občinah razpisanih. Kaj, ko bi se tam oglašil? Nihče ga ne pozna, izurjen je v vseh pisarniških delih in v pisarnici župana vendar ne bo sitnejega dela, kakor v pisarnici kakega doktorja ali celó uradnika.

Prvo, kar bere v časnikih, je razpis službe občinskega tajnika v nekem kraju na Štajarskem.

„Tam me gotovo še ne poznajo po imenu,“ si misli, „toraj hajdimo tje!“

Nekaj prijatelj je ima še, kateri mu iz milosti darujejo nekoliko grošev, da se more peljati do zadnje železniške postaje. Dospevši v kraj, kjer je bila služba razpisana, praša po gospodu županu.

„Zdaj ga ni doma,“ je odgovor, „toda na večer pride navadno vselej v gostilnico, ktera se tam-le vidi.“

Naš Kruhovič si to zapomni in ker je bilo še le komaj nekoliko čez poldne, gre in se vleže precéj lačen v senco gabra, ki je stal preko pohlevnega potoka. Tam pričakuje, da se napoči noč. Želodec ga sicer pridno opominja, da opoldne je pozabil kositi, toda on tolaži ta nadležni del človeškega telesa s tem, da bo na večer gospod župan, popolnoma zadovoljen z lastnikom tega želodca, plačal jako obilno večerjo, s katero bo ne le želodec, ampak tudi njegov lastnik zadovoljen.

Noč se napoči in naš Kruhovec se vzdigne iz trave, poravna malo poležano obleko in jo maha počasi proti jako zali vasi, v kateri je poznati od daleč že tri hiše.

„Ena tih bo gotovo županova,“ modruje Kruhovič, „pa saj lahko zvem, če poprašam. Ne bi bilo ravno spodobno, če bi ga v gostilnici poiskal, saj bo on sam tako vljuden in moder, da me bo na večerjo povabil ali me pa seboj v gostilnico vzel.“

Popraša toraj prvega, ki ga sreča, po županovi hiši. Ta mu pokaže ponosno zidano poslopje z opeko pokrito. Stopi toraj v hišo in praša po županu. Ženska, ki je bila ravno v veži, mu pokaže vrata, pa ko hoče potrkati, pravi ženska, ki ga je med tem od nog do glave ogledala:

„Župan so notri, toda če kaj prosite, ne motite jih, so ravno pri delu.“

Kruhovič se ustavi in obrne proti njej: „Nič se ne bojte, ne beračim jaz ne, jaz sem ali upam biti novi tajnik.“

„Tajnik! Kaj pa je to? Ali je to kaj posebnega?“ praša dalje ženska, ki besede „tajnik“ ni še nikoli slišala.

„Tajnik ali občinski pisar je eno in isto,“ odgovori Kruhovič ponosno.

„A, to je „šlibar“, že vem. Do zdaj so bili šomašter, zdaj pa, ko so dobili več plačo, se nočejo pečati s šlibarijo. Potlej pa, da vam naravnost povem, tih šlibarjev ni nobeden dosti vreden, zato ker se vsak, ki le more, koj naprej pomaga. To šlibarstvo je grenek kruh, to vam povem.“

„Hm, hm,“ goltne Kruhovič malo poparjen, „tako? Ali ni dosti zaslužka?“

„Hm! Tega ne vem, toda pri kmetih šlibar ni nič kaj obražtan, je že tako ena zgubljena stvar. Kje so pa vas zapodili, da sem pridete, če smem prašati?“

„Ho, ho, ženska, tako se z mano ne govori,“ zarohni Kruhovič in stopi ženski bliže, pa v tem trenutku se odpro vrata in župan, kateri je slišal nenavaden glas v veži, stoji pred Kruhovičem.

„No, no, kak prepir je to?“ zagromi vaščanski glavar z debelim glasom. „Ali je zopet kak gosposki berač?“

Ženska gre, Kruhovič pa potegne klobuk iz glave, se prikloni, kakor je bil navajen po pisarnicah, in reče z najmehkejšim glasom:

„Berač prav za prav nisem, pa vendar sem vas prišel nadlegovat s ponudbo —“

„Ne bo nič, nič, mu seže mogočnjak v besedo, „imam že vse zavarovano, poslopje, živino, seno —“

„Dovolite, da vas ustavim,“ pravi Kruhovič, „jaz nisem agent, tudi kaj družega ne. Slišal sem ali marveč v časnikih bral, da se pri vas oddaja služba občinskega tajnika in ker mislim, da sem zato popolnoma sposoben, se drzнем predstaviti vam kot obče spoštovanemu županu tega kraja.“

„A tako! Prosim stopiva v sobo!“ pravi župan nekoliko bolj prijazen in gre pred Kruhovičem v svojo uradnjisko sobo, ktera je bila dokaj lepo vpravljena.

„Sediva,“ pravi župan dalje, „sedé se taka stvar lože opravi.“

Ko sta se bila vsedla, prične župan vnovič:

„No, no, me veseli! Kaj pa ste se učili, kaj znate?“

„Izdelal sem več latinskih šol, potem sem pisal pri doktorjih, pa mi ni bilo prav vseč, ker so nekteri strašno sitni, zato sem hotel popustiti take službe, dasiravno mi e zadnji doktor, pri katerem sem bil, hotel povišati plačo ja polovico, ker brez mene bo težko opravljal.“

„Vam je gotovo dal prav dobro spričalo?“ praša župan dalje.

„Ponujal ga mi je, pa čemu mi bo? Dandanes je glava najbolje spričalo.“

„To je res“, pravi župan, „na spričala tudi ni dosti gledati. Vendar nekaj bi rad videl, da bi vsaj vedel, kdo ste in kako je z vami.“

„Jaz mislim, da dandanes kaj tacega ni treba. Jaz sem Tone Kruhovič, to je moje ime. Kaj znam, to bom pokazal, saj me lahko vzamete nekoliko časa za poskušnjo. Če vam ne bom po volji, pa grem in vsega družega je konec.“

Župan se nekoliko premišljuje.

„Ali ste kaj izurjeni v navadnih občinskih pisarijah?“ praša slednjič.

„I, kaj ne bom! Če sem toliko let pisal za doktorje, bom tudi veliko ložja občinska pisma vedel sestavljati.“

„Hm, hm, se bo videlo. Zdaj pa idite z mano v gostilnico, svojo robo pa kar pri meni pustite.“

„Svojo robo — sem že spravil, bom šel jutri po-njo,“ odgovori Kruhovič pogumno, dasiravno je bilo to, kar je na sebi imel, vse njegovo premoženje.

Gresta toraj proti gostilnici, kjer najdeta zbranih že nekoliko trdnih kmetov, katerim se vidi, da že smejo privoščiti si na večer polič ali dva. Župan se vsede na svoj prihranjeni mu prostor in reče sosedu, da se malo doli pomakne, ker je danes pripeljal seboj gosta, kateri bo pri njem sedel. Potem ukaže prinesti polič in dva kozarca, natoči sebi, za tem gostu, kateremu se srce veselja smeje. Memo kuhinje gredé je namreč vjel prijeten duh pečenke in mesenih klobas, med to robo bo gotovo tudi za njega kaj, si misli. Želodec je že zelo hrepenel po kaki zagozdi.

„Sosedje,“ prične župan, ko si je namočil jezik s prvim kozarcem, „da se ne bomo gledali, kakor ljudje, ki se po železnici skup peljejo, naj vam povem, koga sem seboj pripeljal. Ta-le tu,“ pokaže Kruhoviča, „se nam je ponudil za občinskega tajnika, katerega smo po časnikih iskali. Služil je že več doktorjev. Ali vam bo všeč? Kaj pravite?“

Med pivci se prične mrmranje, vsi ogledujejo Kruhoviča, kateri, da bi skrival svojo zadrežnost, nese kozarec k ustam in vleče, ko je že kupica davno prazna. Slišijo se različne besede, šepetane sosedu na uho, kakor: „Že ne more dosti vreden biti, ki pride k nam na kmete kruha iskat — je že kak zapoden škribontar — po suknji soditi ni dosti vreden itd.“ Kruhoviču ki jih nekoliko vjame, ni nič kaj dobro pri srcu.

„Kaj pravite, možje?“ vpraša župan vnovič, ko ne dobi odgovora.

„I no, kaj bomo rekli,“ se oglasi precej podstavljen kmet prav na voglu mize, „na prvi pogled še nihče za gotovo ne more reči, ali je to vino kerščeno ali ne; poskusiti se mora.“

„Tako sem mislil tudi jaz,“ reče župan, „in zaradi tega vzel ga za poskušnjo. Če bo, bo, če pa ne, ne! Zdaj pa,“ se obrne h Kruhoviču, kateri je sedel, kakor da bi imel trne, „naročite si kaj za večerjo. Le brez skrbi si naročite, da boste siti, plačal bom jaz, saj vem, da taki potniki, kakor ste vi, ne potujejo s polnimi žepi. Krčmar sem-le! Poglejte si novega tajnika in potem mu prinesite, kar bo rekel na moj račun.“

Kruhovič, kateri bi bil v navadnem položaju zgubil vse poželjenje do jedi, ki bi se mu bila tako ponujala, vslíši prošnje nedležnega želodca in si naroči pečenke, „toda lep kos in dobre.“

„Slabih kosov nimamo,“ pravi krčmar nekoliko žaljen in odhajajoč pristavi za-se: „Se pozna da je iz mesta, ker si hoče zbirati, dasiravno bi hrustal zdaj tudi kosti, če bi jih le z zobmi tretji mogel. No, bom videl, če res ne bo jedel, kar mu prinesem.“

Čez nekaj časa vrnivši se prinese res kos pečenke, ktera je bila vse drugo kot okusna, polna hrustancev, kosti in masti. Kruhovič se je loti, zobje mu škripljejo, kakor da bi kamenje trl, toda dobra je, Bog da pride kaj v želodec. Kruhovič, oglodavši zadnjo kost, jo pohvali rekoč, da že davno ni tako dobre jedel.

„Mislim, da ne“, pristavi krčmar, pobirajoč krožnik in vilice, „ali je gospodu še kaj všeč?“

„Le naročite si, le,“ sili župan, „kar se vam zdi. Za možnjo se vam ni treba bati, saj sem že rekel, da gre na moj račun. Če jaz koga povabim, ga napasem do siteda.“

Kruhovič si naroči klobaso in krčmar, potolažen s pohvalo pečenke, mu prinese res lepo in veliko, ktera pa ravno tako hitro zgine v želodec Kruhovičevem.

„Zdaj pa še zalite,“ pravi župan in natoči vnovič

svojemu gostu, potem nam boste povedali kaj o politiki, ker prihajate iz mesta. Kaj je kaj novega?"

„Saj res, kaj je novega v mestu,“ pritrkujejo vsi gosti županu. „Vi, ki ste bili v mestu, nam boste lahko kaj povedali.“

Ubogi Kruhovič! On, ki se ni nikdar pečal s politiko, ki je komaj vedel, da se kdo peča s politiko, on naj bi kaj povedal!

„Kaj mislite vi o ministerstvu?“ prične zopet župan. „Ali se bo obdržalo ali ne?“

Kruhoviča obide mraz. Kaj bi on vedel o ministerstvu! Kaj ga je ministerstvo kdaj brigalo! Zato nese kupico k ustnicami in mrmra:

„Nekteri pravijo, da se bo, drugi, da ne.“

„Pa v slovenskih časnikih se bere, da se vsi sedeži majó,“ opomni župan. „Kterim vi verjamete, prvim ali drugim?“

Kruhovič si v zadregi mane roke in reče: „Hm! Največkrat nihče nič ne vé. Se bo videlo.“

„Toliko tudi mi vemo,“ pristavi čvrst kmet, „in če ne veste več od nas, škoda da prihajate iz mesta.“

„Mi smo volilci,“ poprime tretji besedo, „in se brigamo za to, kar naši poslanci na Dunaju počno.“

„Se ve da se vé,“ hiti Kruhovič, „vsak se briga za to. Če na priliko jaz koga kam pošljem, bom tudi popraševal, kaj dela.“

„Ej, kaj vi!“ pravi četrti, „vi niste nikogar na Dunaj poslali. Tu gre za veliko reč. Naš poslanec Herman —“

„A, da, da, mi ni bilo koj v mislih,“ hiti zopet Kruhovič, kateri ga je bil po pridnem izpraznovanju kozarcev že nekaj pod kapo vjel, po nemško se glasečem imenu zapeljan, — „da, da, Herman, to je mož. On bo že vgnal tiste Slovence v kozji rog.“

„Kaj?“ se oglasi župan, „ali poznate Hermana?“

„Se vé, da ga poznam,“ pravi Kruhovič, misleč, da govori, kakor je bil navajen, s kmeti v pisarnici. „No, ta jim bo dal, da se bo kar bliskalo. Tistemu Bleiweisu, Kostafu in drugim takim malo vrednim ljudem bo on že uro navil.“

Župan in kmetje vedno bolj strmé. Slednjič pravi župan:

„Kje pa ste to zvedeli ali brali?“

„Meni ni treba brati, že tako vem,“ se odreže Kruhovič. „Herman je Nemec, on sovraži Slovence in prav ima.“

„Kaj ima?“ praša župan strogo, vstane in se vstopi pred Kruhoviča, kateri tudi se po vsih udih trese in si ne upa ustati.

„No, no, ne zamerite, sem se v imenu zmotil,“ spravlja Kruhovič počasi iz ust. „Jaz sem mislil — na, na, — no, kako se že reče — vrag, na jeziku mi je —“

„Nemara Kosarja,“ pravi kmet na voglu s posmehovalnim glasom.

„Da, da, prav imate,“ reče naglo Kruhovič, „Kosarja sem mislil, dr. Kosarja, no, kaj je že —“

„Grof in deželni glavar,“ pravi isti kmet.

„Res mi ni prišlo brž na misel, grof dr. Kosar, deželni glavar —“

„Vi ste slepar,“ pravi na to župan, „ki nas misli za norce imeti, ali pa bolj neveden od nas vseh. Na noben način pa ne morete biti naš občinski tajnik, ker bi se nam vsak posmehoval, če bi takega nevedneža pri županiji trpeli. V glavi politično tako nevednega človeka ne more biti kaj prida, zato iščite si službe drugod. Plačal bom nocoj za vas, kakor sem obljubil, sicer pa zdravi bodite!“

Vsa družba gre s krohotaanjem za županom, Kruhovič hoče za njo, pa ker se mu nekoliko po vinu, nekoliko po teh besedah v glavi vrti, omahne, se spodtakne nad pragom in leži po vsi svoji dolgosti na tleh.

„Oho, počasi,“ pravi krčmar, pristopi in mu pomaga na noge. „Naglost ni nikoli pridna. Pred pragom se mora

noga malo vzdigniti, ker je prag tako svojeglaven, da se ne umakne, še celó gospodi iz mesta ne.“

Kruhovič nekaj mrmra, potem pa se zgrudi na mizo in stol in obtiči tako miren. Krčmar, pobirajoč poliče, maslice in kupice iz mize, ga gleda nekaj časa, potem ga malo podrega, in ko to nič ne pomaga, precéj trdo potegne mu glavo kviško, ter vpraša:

„No, bomo še kaj pili?“

Kruhovič ga megleno gleda, pa glava mu uide na mizo nazaj in krčmar ne spravi družega iz njega, naj ga drega in suje, kolikor more, kakor renčanje in nevoljno godrnjanje. Kam toraj ž njim? Postelje za tujce ni imel pripravljene, in na mrvo spraviti ga, se mu je zdelo sitno.

„Ej kaj,“ si misli, „za pijanca je vse dobro, naj bo gosposki ali kmečki. Tukaj naj bo, če pod mizo pade, bo pa tam spal, pobil se menda ne bo.“

Po tem samogovoru ugasne luč, ki je od stropa visela, zapre vse in gre. Kruhovič pa je prvikrat v gostilnici spal, in sicer, kakor je krčmar prerokoval, večí del noči pod mizo.

Krčmarja pa zjutraj na vse zgodaj pride buditi dekla, ki je hotela po gostilni sobi pometati, in mu vsa splašena pripoveduje, da nekaj pod mizo leži; ne vé, ali je črn pes, ali pa kaka druga pošast, ker je vsa črna in ima roge ali pa prav dolga ušesa; tudi repa se nekaj vidi, zdelo se ji je celó, kakor da bi pošast imela parklje na nogah.

Krčmar se smeje.

„Neumno dekle ti,“ pravi, „ali še nisi nikdar videla pijanega gospoda iz mesta? Toda, malo počakaj, grem sam noter.“

Oče krčmar vstane, se napravi in gre v sobo, kjer se je Kruhovič ravno pobiral in mel zaspane oči.

„Dobro jutro, gospod tajnik,“ se posmehuje krčmar, „ste dobro spali?“

„Vrag bo dobro spal pod mizo! Toda kako se predrznete mene vreči pod mizo? Me niste mogli v posteljo spraviti, če me je vaše vino tako omamilo, da me zdaj neznano glava boli?“

„Ne zamerite,“ se posmehuje krčmar, „darovanemu konju se ne gleda na zobe. Moje vino je še za koga družega dobro, ki ga plača, in ne pije zastonj, kakor ste ga pili vi!“

„Jaz menim, da je vino plačano,“ pristavi Kruhovič, ki se je spravil na noge in vsedel na stol; „kdo ga je plačal, to bi vas ne smelo brigati, mislim jaz.“

„Smo še moški, hoho,“ se posmehuje krčmar dalje, „se ve da, tako učen gospod! Koliko tisučev pa imamo v žepu, he?“

Ravno hoče Kruhovič zavriniti krčmarja, kakor se mu spodobi, na tako zasramovanje, kar se spomni včerajšnih prigodeb in tudi praznote svojega žepa. Vrag naj bo pogumen, če je žep prazen, posebno takim ljudem nasproti, ki človeka kar za denarno žilo pošlatajo. Toraj zaduši kipečo jezo v sebi in odgovori bolj mirno:

„Pustiva to stvar! Povejte mi rajši, kaj je župan sinoči o meni rekel; jaz se ne spominjam več natanko vseh dogodeb.“

„Hm, kaj bo rekel? Da se mu niste prikupili, lahko sami veste, drugače bi vas ne bil tukaj pustil.“

„Zlodja vendar, da nisem bil bolj previden! Pa če človek tako dolgo peš hodi, se mu kapljica tako prileže, da se ga nalezje, predno prav za prav vé za-nj.“

„O, to bi ne delo nič,“ odgovori krčmar že bolj potolažen, „sam župan ga nese včasih prav veliko pod kapo domu, tako da ga po dva soseda podperata. Tega bi vam ne bil zameril, pač pa to, da ste v politiki tako nevedni, ali ste pa mislili, da smo mi kmetje tako neumni, da bi vam verjeli, kar ste tvezli. O, kmetje nismo več kakor smo bili, da bi vsakega meščana poslušali in mislili, da več vé od nas; mi kmetje beremo časnike, toraj skoro ravno tako dobro vemo, kaj se na Dunaji ali dru-

god godí, kakor vi gospodje. Vi pa ste se pokazali tako nevednega v politiki, da bi moralo biti vsako občino sram, ako bi tacega tajnika imela.“

„To je bilo toraj,“ pravi Kruhovič ves pobit, „politično znanje se toraj tudi zahteva od tajnika! V ponudbi v časniku se pa to ne zahteva.“

„Ker se razumi samo po sebi. Vsak živ človek mora dandanes nekaj političnega znanja imeti, to pravijo tudi naši duhovni. Kaj ste pa vi, če smem prašati, nemškutar, stari ali mladi Slovenec?“

„Jaz, sem Ljubljčan.“

„Nič družega? Toraj ste nemškutar, ker vsak, ki noče prav povedati, kaj je, velja pri nas za nemškutarja. Če ste nemškutar, potem le glejte, da kmalu greste. Metal vas sicer čez prag ne bom, toda rad vidim, če greste ta hip.“

Ubogi Kruhovič! Ves preplašen posluša krčmarja in ko sliši zadnje želje njegove, ga obide nekak strah; kam bo šel brez denarja v žepu po deželi mu popolnoma neznan! Ta misel ga tako pobije, da se jame še celó trdosrčnemu krčmarju smiliti.

„No, no,“ prične toraj krčmar vnovič, „jaz ne verjamem, da bi bili vi nemškutar! Pa če ste tudi, nevarni nam Slovencem nikakor niste. Malo počakite, predno greste, vam bom prinesel kaj prigrizka in malo dobre slivovice, da se vam po poti želodec ne sprime.“

Krčmar gre in se vrne z veliko steklenico in dvema klobasama, ter pol hlebcom kruha; vse to postavi na mizo rekoč:

„Nate, le pite in jejte, kar vam ostane klobase in kruha, vzemite seboj, da do druge postaje glada ne poginete, ali med potjo kje ne ostanete.“

Kruhovič je in pije par kupic slivovice, vtakne ostale klobase in kos kruha v žep, poravná in osnaži s pomočjo krčmarja svojo povaljano in pomazano obleko, se zahvali krčmarju in gre. Pri odhodu mu pravi krčmar:

„Idite po tej cesti do bližnje občine. Pri županu se oglasite in recite, da ste bili pri meni. Zadnjič, ko se je tu pri meni vstavil, je rekel, da bo moral najeti tajnika, ker ima zdaj preveč opravila, ne more sam vsemu kaj. Toda to vam povem, on ima vedno v časnikih oči in je ud političnega društva. Da se boste vedeli obnašati! Z Bogom! Srečno hodite!“

Kruhovič gre in se pomika počasnih korakov po cesti dalje. Jutrajni zrak in hladen veter se dobro prilegata njegovi zabuhli glavi in tako jame premišljevati vse, kar se mu je sinoči pripetilo. Namestu da bi zdaj pri županu kot tajnik za poskušnjo pri zajuterku sedel, ga njegova osoda žene dalje križem svet. In zakaj vse to? Edino zaradi tega, ker se ni pečal s politiko, po časnikih ni bral družega, kakor strašne novice o umorih, tatvinah, goljufijah in ropih. Zavoljo tega je bil pa tudi tako neveden o političnih dogodbah, da mu še imena ministrov niso bila znana. Kako bi mu bila toraj imena poslancev in drugih velikih ljudi znana! Kako bi bil si pa tudi mogel misliti, da se bo kedaj od njega zahtevala politična izobraženost!

Po poti si sklicuje vse v spomin, kar je tu ali tam nehoté bral ali slišal o političnih zadevah, a vse, kar se spominja, je jako malo, samo priimki „Slovenec,“ „Kranjec,“ „Štajarec,“ „Nemec,“ „nemškutar,“ se mu podé po glavi, pa vse zmešano, da ne vé prav, kaj ta ali oni priimek pomeni, kak razložek je med njimi. Dandanes je taka nevednost pri ljudeh, ki živé ali so količkaj časa živelí v mestu, skoro nemogoča, neverjetna, pa pri Kruhoviču je bila vendar-le resnična.

V tem premišljevanji ga zmoti hipoma čvrst glas, ki ga nagovori:

„Hej, prijatelj, kam tako zamišljen?“

Kruhovič se ozre po govorniku in vidi zraven sebe

mladega človeka šibke, a pogumne postave, gosposko oblečenega in s torbo čez ramo.

„Tu po cesti jo maham, kakor vi,“ odgovori Kruhovič bolj veselo, da bi skrival svojo zamišljenost.

„Enaka pot, enaki koraki,“ pristavi oni. Ali grem jaz bolj počasi, ali pa vi malo hitreje stopajte, če vam je ljubo, da greva skup.“

„O, prav ljubo mi bo, ako se mi pridružite. Jaz sem popolno neznan v teh krajih.“

„Kakor jaz,“ reče oni, „dijak ali študent pa je povsod doma, kjer se prikaže. Ste morda vi tudi dijak?“

„Bivši,“ odgovori Kruhovič, „zdaj sem — no — kar se pravi, odvetniški pomočnik.“

„Me veseli, da imam čast,“ pravi dijak, „mislim, da nama po tej samotni poti ne bo dolg čas.“

„Tega se nadjam tudi jaz,“ odgovori Kruhovič; „vsak ve kaj povedati, in tako se vrstiva.“

Tako se dalje pogovarjata, dijak pripoveduje o svojem potovanji, Kruhovič v svojem, samo da si Kruhovič vse proti izmišljuje, morda tudi dijak. Kruhovič pa, ki je zapazil, da njegov tovariš ni neveden gledé politike, zasuče pogovor na to polje, nadjajoč se, da bo morda za-se kaj koristnega zvedel. Z veseljem toraj posluša, ko se dijak strastno loti tega predmeta in na moč zabavlja čez nemškutarje, še bolj pa čez stare Slovence, mlade, dr. Zarnika, Vošnjaka in druge pa v nebo povzdiguje. „Vsak pameten človek — pravi, — ki je vnet za napredek in prid naroda in ne dela za svoj žep, mora čislati take možake, kakor sta dr. Vošnjak in Zarnik. Kdor jih ne čisla, je sovražnik svojega naroda, je izdajalec domovine.“

Zadnje besede govori dijak s povzdignjenim glasom in povzdignjeno palico, tako da Kruhovič prestrašen na stran skoči. Človek s praznim žepom ima malo peguma.

„In kakošne vere so ljudje tega kraja,“ vpraša Kruhovič čez par trenutkov, „ali čislajo Zarnika in Vošnjaka?“

„Če so domoljubi, omikani in liberalni, ju morajo čislati. Pa so menda pod farško peto — —“

V tem trenutku se spodtakne govornik in pade na trebuh, klobuk odleti in se vali na vzdol, ker je bila cesta ob hribu.

„O prekleto,“ kolne dijak in se pobira, „zdaj pa imam. Da človek le farjev omeni, je že nesreča. Kako bom neki klobuk vjel!“

In brez družih besedi teče po hribu doli za klobukom, a ta se vali vedno hitreje, ker ga tudi veter malo potiska. Tako zgineta dijak in klobuk kmalu Kruhoviču izpred oči, in ker je ta zvedel od dijaka, kar je želel, gre počasi dalje po cesti. Saj bi mu tako ne bilo ljubo, ako bi njegov tovariš v vasi zvedel, da ga je o svojem stanu nagal, zato je jel že misliti na pripraven izgovor, da bi bil zadej ostal, ali pa se na stransko pot zavil. Zdaj se ga je po naključji znebil, čemu bi ga še čakal?

Požene toraj svojega dvojenogatega konja in drdra peš proti vasi, ktero iz hriba doli že vidi. Prav prijazna se mu zdi, v nji ne more biti slabo za občinskega tajnika, posebno ker je obdana z lepimi solnčnimi vinogradi.

Čez kake pol ure pride do prve hiše in praša žensko, ktera je pred hišo perilo obešala, po županu.

„Le naravnost po vasi doli,“ odgovori ženska, „pred cerkvijo se vstavite in se obrnite na levo. Kjer vidite sv. Florjana na zidu, tam stopite v vežo, tam je.“

Kruhovič gre po lepi vasi in stori, kakor mu je žena svetovala. Čvrst mož je stal ravno med vrati in vredoval svojo žepno uro po cerkveni.

„Kdor ima žepno uro,“ si misli Kruhovič, „je v vasi gotovo župan.“

Stopi toraj k njemu, ga pozdravi in nagovori:

„Gospod krčmar v vasi, od koder ravno pridem, vas pozdravlja po meni. Saj imam čast govoriti z gospodom županom te okolice, ne?“

Županu — ker res je bil on — so besede „gospod“

in „župan te okolice“ prav vseč, ker jih je le redko slišal, toraj povabi Kruhoviča, da stopi z njim v sobo in tam pové, kaj želi. Ob enem ukaže prinesiti svoji Minki polič boljšega, katerega on sam pije. Lična deklica skoči urno po stopnicah in še urnejše nazaj, postavi polič in dva kozarca na mizo, potem gre po ukazu očeta iz sobe, pa vrata pusti malo odprta in sede na klop tik vrat v veži, ker je malo radovedna.

Župan, ob enem krčmar, natoči kozarca, postavi polič na mizo in reče:

„Malo zgodaj je še za vino, toda jaz pravim, da dobra kapljica se vselej prileže možem bolj, kakor mleko, haha! Na Vaše zdravje!“

Kozarca zazvonita, in ko sta oba nekoliko pila, nadaljuje župan:

„Kaj vas je pripeljalo k meni?“

„Krčmar, od katerega sem vam prinesel pozdrav, mi je med drugimi pravil, da bi vi potrebovali morebiti pri svojem težkem poslu županskem pomagata ali tajnika — pisarja.“

„To je res, opravila je veliko.“

„Ker jaz želim premeniti službo —“

„A tako! Kje pa služite?“

„Dozdaj sem bil pri nekem doktorju v Ljubljani, kateri me je pa z delom tako oblagal, da sem se bal bolezni.“

„Pri doktorju ste imeli gotovo veliko plačo?“

„Za svoje delo in znanje ne prévelike. Pa meni ni mar toliko za plačo —“

„Razumim! No, če se zmeniva, vtegne kaj biti. Koliko plače zahtevate?“

„Hm, hm! Dasiravno sem, kakor se vam bo zdelo, bolj vaje vsake vrste pisarij od drugih občinskih tajnikov, sem vendar zadovoljen s plačo, ktera je tukaj v navadi.“

„Dobro! Se vé da znate slovenski dobro pisati!“

Slovenski pisati! Kje vraga se je on tega kdaj učil! Sem ter tje se je v pisarnici kdaj primerilo, da je moral kak slovenski stavek zapisati, pa mu ga je doktor vsega popravil, tako da je moral tisto polo dvakrat pisati; da bi bil pa on kdaj kak slovenski spis sestavil, to se ni od njega nikdar zahtevalo. Vendar si misli: „Slovenski pisati ne bo taka umetnija, saj znam govoriti, bo že šlo,“ in odgovori županu pogumno:

„Kaj pa da! Sicer bi si ne upal ponujati se!“

„Če je taka, naj pa bo. Ostanite pri meni. Stanovanje, jed in pijačo boste imeli pri meni in vrh tega vam bom dal v denarju, kar se spodobi. Mož, beseda!“

„Mož, beseda!“ kriči Kruhovič vesel, vstane, vzdigne kupico in reče: „Na vaše zdravje, gospod župan! Bog vas ohrani mnogo let!“

Ko trčita in izpijeta zadnjo kapljico, pravi župan:

„Ostanete toraj pri meni. Po svojo rabo lahko pišete, bom poslal hlapca na železnico, tri ure od tod, pó-njo. Danes ni nič opravka, toraj če se vam ljubi, spremite me na polje, ker imamo ravno žetev. Jaz grem napreč, potem se peljeva. Minka, pospravi tu iz mize!“

(Konec prihodnjic.)

Kaj so „Narodovi“ modrijani?

Če sta dva, jih je par, če so trije, eden čez, če pa štirje, jih je kôpa; ako pride duhoven blizo, pa vsi čez njega zabavljajo. Če pa pride k njim še čvetero nemškutarjev, jih je vsih skup osem ali dve kôpi in potem vsi skup čez duhovne zabavljajo.

Krišpin Krišpovič.

Nasprotno pa je tisti iz Slovenca nemškutar postavši in po tisti uradniški strankovini v Idriji za deželnega poslanca voljen bivši Šišcarski poročalni fajmošter vitez Anton pl. Gariboldijevič tim več dneвне pomenljivosti, ker so po zdaj časni navadi skoro izključljivo, toraj tudi ljudje viteškega plemenitstva z besedo se vojskovati in zmagovati mirno navado imeti začeli.

Nego ta Gariboldijevič viteškega rojstva se v dôbi mehkužnega liberalstva nikakor ni spridil, marveč obdržal srednjevečno navado in pegum svojih prededov, ki so najbrže tudi gotovo kdaj moč v pesteh in svoje protivnike z daleč donečimi pestnimi dokazi do spoznanja krivice pripeljati tim zmožnost, čim pogum imeli, kajti tako je bila navada nekdanj poka-zati svoje junaštvo, svojo moč in učenost.

Timveč ta viteška navada je prišla po teku tega časa iz navade, marveč prišla je doba tiste svobodnosti, v kateri sicer vsak ima pravico, dajati klofute, a zopet vsak jih vračati, z drugo besedo, pomrli so tisti ljudje, kateri bi tiste pokajoče in na lica rudečico vabijoče skeleče zaušnice blagovoljno hoteli prejemati, med tem ko še tisti dajati jih hoteči niso iz svetá še probati se blagovoljno hiteli, česar je ta vitežki Gariboldijevič živeči dokaz.

Namreč v ljubljanski kazini obhajali so nemškutarji 25letnico cesarjevo, kar vsak pravi Avstrijanec za hvale vredno početje spoznati in oznaniti nikdar ne bo pomislila imel. Ta praznik je obhajal tudi vitez Gariboldijevič, k pa do konca ni svojo nazočnost posebno povdarjati vgodne prilike imel in tako bi bil večer brez posebnega ploska minuti vtegnil, ko bi ne bilo v slavnih kazinskih prostorijah neslavnega Francoza, kateri je imel tako malo viteškega poguma in misli o pristojnosti, da ni svojega neavstrijskega telesa jekleni sabli nekoga to mu ponujajočega za mehek predmet sekanja ali bodenja prepustiti vljudnosti imel, kar tistega viteško mislečega Gariboldijeviča tako razkači, da svojo desnico nagloma zasuč od telesa ter jo, popisavšo polokrog okoli svojega lastnega života, z izdatnem pritiskom položi na neviteško francosko lice tik ušesa, vzročujoč od sten odmevajoč se plosk; a izvršivši to doneče delo hitro potegne nazaj roko ter jo naglo bežaje v nazajnem pomiku nese seboj, blagodušno se odpovedavši plači, katera bi mu po francoski roki z vračajočo se pošto na lastno lice prileteti brez zamude utegnila.

S tem dejanjem je pokazal vitez Gariboldijevič svojo blago- in velikodušnost, odtegnivši se nagloma delokrogu francoske roke in nikakoršne hvale, niti plače zahtevajoč za svoj prostovoljni dar; celo branil bi se bil po vsi svoji moči, ako bi bil obdarjeni Francoz mu povračilo z enako mero ponujati ali vsiliti si izmislil, kar se pa ni zgoditi pripetilo.

In za tega voljo čestitamo Idrijčanom, namreč tistim ki so si tega Gariboldijeviča za poslanca izvolili, kateri je nagle urnosti pokazati hitel svoj pogum. Nič manj se meni ne zdi junak; kajti če bi mi, kar nas je narodno mislečih Slovencev domovinske vdanosti, tako viteško začeli bojevati se zoper svoje nasprotnike nam sovražnih misel, bi kmalu vsi nemškutarji naše vere biti se podvizali.

Ampak ali je tako preobračanje drugače mislečih ljudi k drugi politični veri današnjemu času liberalstva in svobodomišljenja ter s postavami varnosti ograjenega gi-

banja primerno, to naj razsodi policija, tista policija, ktera tako ostro paziti na tega „Brenceljna“ nikakor ne neha, ga ga precej konfiscirati se podviza, če se jej le količkaj za občno varnost nevaren zdeti podstopi, kar pa vendar nikdar, nikomur koli in nikakor braniti ne zamore, da si ga vsak, kdor koli, kedar koli in za kolikor časa koli naročiti utegne.

Rešpehtarjova kuharica.

Desglih je zdej adventen cajt, b'se bla vendar kmal omožila. O, ne špotejte se ne, bote koj vidli, de je vse rihtek toko, če vam vse povem. Per tist familji, ker sem zdej v kontenzjon, je ena frajla toko luštna, koker de b' jo bil glih iz škattelce vzel, se reče, kder se naprav, kar pa per en glih eno dobro uro trpi. Tode k' je fertek, je pa glih koker de b' bla zdrakslana, ima toko mejhne usta, koker de b' nič ne jedla, in tolk eneh las na glav, koker ranjk Absolom, de še velik človk komej čez njo vid.

Ta naša frajla, kar se ni čudit, je dobila enga ferejerja, Liza je še clo pravla, de je od svoje frave zvedla, de je ta frava od ene pekantarce slišala pravit, de je naša frajla po foršrift matere tistga ferejerja na trak lovila zato, k' je nek precej bogat. Mende ta mlad gospod ni ame zkál, de ga lové, in se je res vjel, toko, de je bil pri nas kuhan in pečen, kder je cajt imel. Frajlca so takrat zmeraj na tist fortipjano tolkli in peli Bog vé kaj, včasih so kar cvilil; al pa so ta mladmo gospod kazal tiste fotografirane pildke v zlatih bukvah, k jim jih je gospod šenkal. Včasih so tud glih per štrikarij al štikarij sedel, k' so gospod peršli, in so rekli, de to sami delajo, kar pa ni blo res, zato, k' sem jest vidla, de je vsak večer peršla ena punca po tist rom, ga nesla domu in zjutraj spet pernesla, toko de je blo zmerej več štikanja vidit. Včasih, kder je bil gospod kej bolj volje, mi je stisnil par zeksarjev v pest, kder sem mu šla po štengah dol posvetit.

Enkrat pa per tak legnat pravjo: „Veš Špela — pravjo — na naš ofcet boš mogla tud ti plesat.“

„O — o — odgovorim jest, nisem navajena, med tako gospodo se zame ne šika.“ —

„O, bo že, bo,“ pravi gospod, „z mano boš plesala.“

„I kdaj pa bo, gospod?“ poprašam.

„Čez dva mesca,“ pravi gospod in gre.

Drug dan pa se je začela per nas perprava, koker b' se moglo šaj pol mesta na novo obleči; dve moškri sta peršli in po vsi hiš je blo vse zlečen, koker po selengi. To je trpel kakšnih 14 dni, gospod je bil vsak dan per nas in vselej sem jest kej dobila. Hodil je k nam vselej po kosil in pa pred večerjo, dopoldne ga ni blo nikol.

En dan pa, k' sem jest glih iz štacune peršla, kamer so me frava poslal po cukar, pridem po štengah gor in slišim strašen vpitje v cimru, bla je štima frajle in frave. K' stopim v kuhinjo, zagledam per oknu, ker se dajó rihte iz kuhnje v cimer, stat ta mladga gospoda brajtgamerja; k' me zagleda, mi migne, de nej tih bom. Jest obstojim s

firtelcam cukra v rok in poslušam špetir, k' se sliš iz cimra. Glih upijejo mama:

„Jest čem, de se boš toko avfirala, koker ti bom zašafala. Kuhat se greš učit, ker to je moda, preden se omožiš.“

„Sej bom imela kuharco,“ prav frajla, „čmu mi bo to? Za koga bi bla pa polej kuharca?“

„In šivat se mi boš tud saj mal učila,“ se zadere frava, „pa štikat. Če ne, bo tvoj ženin kmal videl, de ga slepariš s štikarijo.“

„O, nič se ne bojte, mama,“ reče frajla, „zdej je preveč zaljubljen v mene, de b' to zamerkal, sej mi vse verjame. Polej pa, no, polej bom tako tribala ž njim, koker Vi s papa. Sej ste mi pravli, de nej si Vas za mušter vzamem.“

„Ti nisi, koker jest,“ pravjo frava, „jest sem bla vsa drgačna, k' sem tvojga papa vzela; sem tud več znala, koker ti znaš. Ti ne znaš pod milim Bogom nič, koker jesti, pucat se in koketirat. De t' povem, zdej k' si nevesta, mi pust tistga komisarja per mir. V tvojem roman od tistga Pavla de Koka sem dobila dons spet en lipsbrif. Čmu je to?“

„Oh, sej on ne ve, mama, Vi mu pa ne bote splaval. Ludvik je toko ljubeznjiv, ves drugačen, koker ta lesen moj ženin.“

„Pa zdaj boš vzela tga, alzo si unga z glave zbi. Po ofcet bo vse to preč.“

„Oh ne, mama, sej berem tu v romanu od omoženih frav, k' imajo po več liphaberjev, in s tem može sekirajo, če jim nožjo kej derlavbat.“

Do tega je poslušal ženin, zdej pa se obrne, stisne men en goldinar v roko in prav: „Veš, Špela, iz plesa ne bo nič! Povej fravi in frajli, de bom, če pridem še kdaj v to hišo snubit, peršel Tebe snubit. Adijo!“

Potem plane iz kuhnje, k glih frava vrata cimra odpró. Kličejo ga, pa on dirja po štengah, koker de b' bil kej ukradel, in se ne zmen za fravo.

„I, kaj pa je imel opraviti ta zdej tukej?“ me vprašajo.

„Ne vem, poslušal je untergoltengo med fravo in frajlo,“ pravim jest.

„In ti jih nis mogla meldat?“

„Sem se bala noter iti, ko so se glih pogovarjal s frajlo.“

„A! Niso gospod nič rekli, kdaj nazaj pridejo?“

„Pač, rekli so, de, če pridejo nazaj, bodo peršli mene snubit, drgač jih ne bo.“

„Toko! Na, le stoj!“

S tem besedam trešjo v cimer in kmal prideró frajla vsa zmršena ven in se zaderó nad mano:

„Ti si vsega uržah, ti bi bla mogla prit v cimer in meldat, de so gospod tukej. Zakaj s' jih pustila v kuhnji stat?“

„Moj Bog, nesti jih not nisem mogla! Pa so bli že pred tukej, koker sem jest iz štacune peršla.“

„Ti lažeš! Ti s' bla podšenkana od njega in s' ga nalaš beštelala, de je vse slišal.“

Zdaj sem imela pa tud jest dost. Kar not sem šla, pa sem avfindala, in glih dons sem šla preč, desglih so mi lon na dolg ostal. Vse, kar so imel, so za avštafirengo dal.

Na, k tak familji ne grem več!

Vprašanje in odgovor.

Koliko je vreden liberalen ali mladoslovenec?

Kolikor liberalen nemškutar.

Koliko je vreden liberalen nemškutar?

Kolikor liberalen ali mladoslovenec.

V svojem govoru v zadevi Spazzapanovega pogreba ste rekli, da ne marate ne za prepobožne katoliške duhovne in ne za prepobožne protestantovske pastore; postavili ste Heinetove besede: Mich will es bedünken, dass sie alle beide stinken (slovenski: Meni se enaki zdé, ker oboji mi smerdé).

Ali bi se ne dal ta izrek rabiti še bolj primerno gledé liberalnih mladoslovencev in liberalnih nemškutarjev?

Iz Olimpa.

Dragi mi „Brencelj!“

Čedalje lepša poročila nam dohajajo iz solza doline, kjer se vi zemeljski črvi grizete in popadate. Vodnik je strašno vesel, da je že tu gori, ker bi se mu sicer, ako bi še med vami bival, nikakor ne pripoznal lavorov venec. In zakaj bi se mu ne pripoznal? Zato, ker je bil duhoven in vse, kar nosi dolgo suknjo, „ali ne zabavlja čez dolgosuknjasti stan, je zdaj pri „mladih“, kateri hočejo stopiti na razvaline Slovenije, popolnoma ob veljavo, kajti to, kar prihaja iz dolge suknje, ni za nič, ne velja nič, marveč je napredku čisto nasprotno, naravnost škodljivo. Ta „mlada“ gospoda je dandanes, kakor na Dunaji judje banke, tako pri vas omiko in svobodo v štant vzela, mislé, da ji bo to strašne obresti neslo. Pa vtegne priti polom, „krah“, kakor je bil maja meseca na Dunaji, potem bodo pa prišli beračiti in po kolenih se plazit k „starim“, da bi jim prišli s svojim kreditom na pomoč, kakor se je zdaj na Dunaji z judi godilo.

Povedati Ti moram, dragi „Brencelj“, še nekaj, kar se je te dni pri nas godilo. Nekega večera, ko smo ravno bili pri večerji, stopi naš vratar v dvorano in nam pravi, da je ravnokar prišlo pismo naročilo na vse dozdej še prazne, sedeže v Olimpu. Dopis je bil podpisan po „Narodovem“ vredništvu in sledilo je še nekaj imen iz mladoslovenskih krogov. Vtemeljeno je bilo naročilo s tem, da se je bati, da bi kak „star“, ki bi vtegnil prej iz sveta iti, ne zasedel prostora, ki se spodobi le razširjevalcem svobodne omike. Za Zarnika sta se naročala dva sedeža, toda taka, ki se skup držita, ker se boji, da bi se mu ne pripetilo tudi tukaj, kar se mu je primerilo na zemlji, da bi namreč med dva stola na tla sedel. Za plačo so se obetale tiste delnice „narodne tiskarne“, katerih na zemlji ne morejo spečati.

Se vé, da se ta ponudba ni sprejela kar brez vgovora, marveč izročila posebnemu odseku, kateri jo je pa po kratkem razgovorjanji enoglasno zavrzel. Med glavnimi razlogi, ki so se navedli, je bil tudi ta, da bi ljudje „Narodove“ rogovilne značajnosti tudi pri nas utegnili kaliti mir, s katerim se toliko ponašamo, in napraviti razpor, kakor so ga med vami napravili.

Naš Vodnik, ki tukaj še tudi včasih ktero „stuhta“, je zložil jim pesem štirih vrstic. Tako-le se glasi:

Ti Jurčki so puhle vsi glave,
Ker manjka jim pameti zdrave,
Prevzetnost, napuh
Jurčkov je duh.

To kratko pismo Ti pošljem, napev si naredite sami, ako vam je po volji. Ves Tvoj

Miroslav.

Ker sta Dežman in dr. Zarnik v deželnem zboru kranjskem do vlade stavila vprašanje, kako da je pustila vipavskega dr. Spazzapana brez zvonjenja in duhovskega spremljevanja pokopati, nasvetuje „Brencelj“ omenjenima poslancema še sledeče predmete za enake pritožbe ali vprašanja:

1. Kaj je storila vlada, da bi se angelj na frančiškanskem zvoniku, ki malo po strani visi, poravnal?

2. Ali je vladi znano, da je zadnjič pri pogrebu znane domačjuba veter vse sveče spremljevalcev pogasil, in je li skrbela za to, da se kaj takega več ne zgodi?

3. Šenklaški cerkvenik je včeraj dve minuti prekmalu dan zvonil. Zakaj ni vlada tega zabranila?

4. Ura na ljubljanskem rotovžu ne gre skoro nikdar prav. Ali vlada vé za to, kaj je poročila ministerstvu o tem in kak odgovor je dobila?

5. Govori se, da se je včeraj pri kosilu poslanec R. v jezik vgriznil. Ali se je to ministerstvu sporočilo in kaj je ministerstvo zaradi tega ukazalo?

Pri tem, se vé, se ne more misliti na veliko manj važna vprašanja do vlade, kakor so n. pr. sledeča:

1. Ali je vladi znano, da je deželni poslanec idrijski, vitez Gariboldi, v kazini 25letnico cesarjevo s tem obhajal, da je založil nekemu Francozu krepko zaušnico? Kaj reče vlada k takemu obnašanju deželnega poslanca?

2. Ali je vladi znano, da so pri volitvah po mestih vladni organi na vso moč pritiskali na volilce, in če ji je znano, kako je to mešanje c. k. uradnikov v volitve grajala?

3. Davkar Pajer je okradel deželne in druge kase za 23.000 in nekaj goldinarjev. Ali je vladi znano, kako se davkarji nadzorujejo in kaj je storila, da taka tatvina ne bo več mogoča?

4. Vladi je znano, da se v Ljubljani le slovenski listi konfiscirajo, nemški pa ne. Ali vlada bere nemške liste ljubljanske ravno tako pazljivo, kakor slovenske, in zakaj se ji slovenski tako nevarni zdé?

5. Ali je vlada brala zapisnik ljubljanskih porotnikov, v katerem se nahajajo skoro sami nemškutarji, dasiravno v Ljubljani več Slovencev davek plačuje, kakor nemškutarjev? In če ga je brala, se je li obrnila do ljubljanskega magistrata, da bi izvedela vzrok, in kaj ji je magistrat odgovoril?

Za take interpelacije, se vé da, Zarnik in Dežman nimata časa.

Pred nebeškimi vrati.

Sv. Peter. Kdo trka tako pozno po noči?

Popotnik. Jaz sem dr. Spazzapan.

Sv. Peter. Ne bo nič, le pojte drugam; človeka, kterega niso hoteli pokopati po cerkveni šegi, ne morem pustiti v nebesa.

Popotnik. Res, da so me v Vipavi na tihem brez zvonjenja pokopali, pa tim glasneje sta mi v kranjskem deželnem zboru dr. Zarnik in Dežman pritrkovala.

Sv. Peter. A, če je taka, te pa moram že noter pustiti, sicer bo dr. Zarnik v deželnem zboru predlagal, da se meni odvzame vratarstvo. Vstopi!

Dalje v Prilogi.

Župan in varuh muzeja.

Znano je, da je Dežman muzeja varuh, mestni župan, deželni odbornik itd., da ima toraj jako mnogih in različnih opravil. Kot varuh muzeja oddal je neko shrambo v šolskem poslopji, ktero je prej imel nek narodni trgovec, človeku, ki v nji hrani različne surove kože; v surovih kožah se pa radi črvi redé in vsled tega ne dajo posebno prijetnega duha od sebe, marveč smrad, kateri posebno šolsko mladino nadleguje. To dá nekomu povod, da se pritoži do deželnega odbora, kateri pa izroči to pritožbo gospodu odborniku Dežmanu, da jo reši. Dežman se spravi iz zadrege v sledečem pismenem odgovoru:

Pritoževalcu na znanje, da ta stvar ne spada v področje deželnega odbora, ampak mestne županije ljubljanske.

Dežman,
poročevalec deželnega odbora.

Prejemši ta odgovor se obrne pritoževalec do mestne županije ljubljanske s sledečim pismom:

Slavna županija ljubljanskega mesta!

Varuh deželnega muzeja v Ljubljani, gospod Dežman, je dovolil nekomu, da hrani surove kože v shrambi v šolskem poslopji. Ker pa te kože dajo od sebe velik smrad, kateri nadleguje šolsko mladino in bi utegnil biti nevaren tudi zdravju, se prosi, da bi slavna županija ljubljanskega mesta naročila omonjenemu gospodu Dežmanu, da kmalu odpravi to nepristojnost.

M. N.,
šolski prijatelj.

Dežman, župan ljubljanskega mesta, se, prebravši to, popraska malo za ušesi, potem se vsede in piše sledeči ukaz:

Gospodu varuhu deželnega muzeja!

Podpisani županiji je došla pritožba, da je gospod deželnega muzeja varuh dovolil nekemu človeku, hraniti v shrambi v šolskem poslopji surove kože. Ker pa te kože raznašajo hud smrad, kateri bi utegnil biti nevaren šolski mladini, se varuhu gospodu Dežmanu ostro zapové, da to nepristojnost v 14 dneh odpravi, sicer bi se mu naložila kazen od 5 do 50 gold.

Županija ljubljanska:
Dežman, župan.

Pa muzejni varuh Dežman vendar-le ne stori, kar mu je ukazal mestni župan Dežman. Zavoljo te nepokorščine muzejnega varuha Dežmana piše mestni župan Dežman sledeči ukaz mestne županije ljubljanske:

Muzejnemu varuhu gospodu Dežmanu!

Ker še niste izpraznili shrambe v šolskem poslopji, se Vam nalaga kazen 10 gold., ktero morate plačati v 14 dneh v ubožno kaso, sicer bi Vas mestna županija rubila. Pritožba do slavne deželne vlade Vam je odprta.

Županija ljubljanska:
Dežman, župan.

Muzejni varuh Dežman pa previdi, da bi mu pritožba zoper to razsodbo mestnega župana Dežmana nič ne pomagala, toraj plača kazen desetih goldinarjev, naloženo mu po mestnem županu Dežmanu.

Taka se utegne pripetiti komu, ki je ob enem župan, muzejni varuh in deželni odbornik.

Ciganjka in kovač.

V neko vas na Notranjskem pride ciganjka in se baha, da vé prerokovati iz prihodnosti, da ji je vse znano, kar se ima zgoditi. Kmalu je imela krog sebe kup ljudi, katerih je vsak hotel kaj zvedeti od nje.

Hrup privabi tudi kovača iz kovačnice in s kladvom v roki se bliža kupici. Ko vidi, kaj se godi, rine skozi množico do ciganjke in ko je pri nji, jo vpraša:

„Ali res veš povedati, kar se bo zgodilo, babura?“

Ciganjka ga pogleda od nog do glave in pravi: „Mar mislite, da se lažem in ljudi sleparim?“

„Dobro,“ pravi kovač, „potem je prav.“ Pri teh besedah spusti štiri funte težko kladvo, ki je imel pod predpasnikom skrito, ciganki na nogo, ktera zakriči in brž zadeto nogo kviško vzdigne.

„Zakaj kričiš?“ popraša kovač, „če si vsevedna, si morala tudi vedeti, kdaj bo meni skrito kladvo na tla padlo, in svojo nogo o pravem času odmakniti, pa bi ne bila zadeta.“

Ljudstvo se posmehovaje razide in ciganjka šantá tudi svojo pot dalje.

Dober svèt „Slov. Narodu.“

„Slov. Narod“ prosi v vabilu na naročevanje svoje prijatelje, naj bi s tem listu naročnike pridobivali, da po gostilnicah, kamor le trije zahajajo, zahtevajo od krčmarja, da si naroči „Slov. Narod.“

Dobra misel ta! Toda če bi bili prišli „Brencljna“ prašat, bi jim bil dal še kak boljši svèt, ker je dobrovoljna muha in vsakemu rad pomaga na noge, če ga najde že na tleh. Tako na priliko bi bil lovцем „Narodovih“ naročnikov svetoval sledeče:

V vsaki štacuni, kjer kak „Narodovec“ kaj kupuje, naj zahteva, da se mu vse pošilja le v škrnicljih iz „Slov. Naroda“ narejenih. Ravno tako mora vsaka tabakarica, kjer kak „Narodovec“ kako „štinkadores“ kupi, vsak čevljar, kjer si dá čevlje, in vsak krojač, pri katerem si dá drugo obleko delati, naročiti si „Narod“, dalje vsaka dekla, vsak hlapec, vsak postrežček, ki se vzame v službo. Če pa še to ne spravi zadostnega števila naročnikov skup, naj se „Narodovci“ v svoji obupnosti poslužujejo še sledečih pripomočkov:

Dr. Zarnik naj predloži deželnemu odboru načrt postave, po kateri je vsak polnoleten človek zavezan, naročiti si „Narod“; kdor pa plačuje več ko 100 gold. davka, si mora naročiti vsaj dva lista.

Dr. Vošnjak naj predloži vsem slovenskim deželnim zborom postavo, ktera določuje, da se ima po srednjih in ljudskih šolah, ktere slovenski otroci obiskujejo, vpeljati „Slov. Narod“ kot šolsko berilo, in sicer najmanj po eno uro na dan.

Vsak, ki hoče dobiti domovinsko ali meščansko pravico, se mora izkazati s potrdilnim listom „Narodove“ administracije, da je vsaj za 10 let naročnino za „Narod“ že naprej plačal.

Po vsih šolah se imajo pridni otroci konec šolskega leta obdarovati s celimi letniki „Naroda“, ktere imajo plačati ali štariši, ali pa šolski dobrotniki.

Na mestu pridig se po vsih cerkvah ima vpeljati berilo „Slov. Naroda.“

Vsak, kdor bi se tim določbam vstavljal, se ima kaznovati s tem, da si mora naročiti vsaj dva lista „Slovenskega Naroda“, ktera se imata, če je reven, plačati iz občinske kase.

Če se bo tako postopalo, je „Brenclj“ porok, da bo „Slov. Narod“ mogel shajati.

Pogovori.

Jaka: Dr. Zarnik je v deželnem zboru rekel, da mu duhovni smrdijo.

Jože: Ni čuda, če mu veliki petek meso diši.

Jaka: On tudi pravi, da mu na veri ni nič ležeče.

Jože: Čudno! Pa vendar zahteva, da bi se to, kar on govori, verjelo.

* * *

Tine: O dr. Vošnjaku je zdaj vse tiho. Ali je bolan, da se ne sliši več od njega?

Tone: Mora že biti. Morda si je pri skakanji iz narodne na nemčursko stran in zopet nazaj nogo spahnil.

Tine: Jaz pa mislim, da si žolč nabira, ker ga je pred volitvami vsega na „stare“ izpljuval.

* * *

Tone: Kaj praviš ti k modrovanji pisateljev „Slovenskega Naroda“?

Jože: Šema je najbolj smešna, kedar se resnobno dela, norec (tudi politični) najbolj smešen, kedar hoče moder biti.

* * *

Jaka: Kako omikan mora človek biti, da se tako vede, kakor se je dr. Zarnik pri razgovoru o Spazzapanovem pogrebu?

Tine: Jaz bi za tako omiko potreboval le kake tri bokale močnega štajarca.

Čudno.

Zdravniki se zavoljo vednosti tako časté, tatovi pa ne. In vendar, kedar gre zdravnik iz hiše, velikokrat ne vé, kaj ljudem manjka, tat pa vselej prav na tanko vé, kaj manjka tistim, ktere je obiskal.

Poduk iz naravoslovja.

II.

Rastlinstvo.

Breza je drevo, ki je pri nas še premalo cenjeno. Iz breze se namreč delajo prav dobre metle, s kterimi bi se dalo posebno po uradnih dobro pometati. Tudi drugod je še dosti smeti, ki čakajo metle.

Leska je znano nizko grmovje, za otroke vstvarjeno. Pridnim namreč daje lešnikov, za poredne pa rodi šibke palice, ktere se pa dandanes premalo rabijo. Tudi leskovo olje je koristno preveč srboritim ljudem. Če bi se leskovina bolj rabila, bi ne bilo toliko nerodnih ljudi; posebno nekteri „mladi“ bi je bili včasih zelo zelo potrebni.

Konoplje je jako koristna rastlina, pa se zdaj premalo obrajta, kajti „majhne tatove obešajo, velike pa spuščajo“. Marsikdo, ki bi bil za konopljo zrel, hodi prost in mogočen po svetu. Iz konoplje se delajo vrvi; vrv pa ima tako lastnost, da vselej, kedar je pripeta na vislicah, visi kak človek v zanjki.

Jablan rodi sad, ktereга imajo posebno otroci radi. Nemški pregovor pravi: jabelko ne pade daleč od drevesa, kar se dá tudi na starše in otroke obrniti. Vendar ne rastejo vsa jabelka na drevesih, nektera tudi Miklavž pri-nese, nektera so le namalana ali pa izrezana. Med jabelkom

in človekom je ta razložek: Jabelko ima vsako enako muho, človek pa ima vsak svojo, vsak drugačno.

Hrast obrajtajo nemškutarji in prasci, oboji zaradi želoda. Če bi pa na hrastu namesto želoda rastle buče, bi se ljudem tako godilo, kakor se je ranjcemu Jonasu sanjalo. Hrastov les je posebno trd, pa nektare človeške glave so še bolj trde.

Smreka ima smolo, pa tudi mnogo ljudi ima „smolo“, n. pr. dr. Zarnik pri kandidiranji za državni zbor. Če ima kdo veliko smrek, pravijo, da je premožen. Kedar gre dež, je smreka prej mokra, kakor tisti, ki pod njo stoji. Smreka raste naravnost in je šibka ter tenjka, kakor slovenski pisatelj, če mora od svojega peresa živeti.

Lipa je slovansko drevo, zato se pa Slovencem tako slabo godi, ker lipa ne rodi nobenega sadu. Lipov les je mehek, iz njega se dá vse narediti. Tudi iz Slovena se dajo narediti različne stvari: nemčur, mladostenec, brezverec, liberallec, brič itd., le iz nekterih se ne dá čisto nič narediti. Če je kdo prav lesen, pravijo, da se drži, „kakor lipov bog“. Nek učenec, prašan, koliko je bogov, rekel je: „Kolikor na polju in ob potih lip“. Pravijo, da je postal pozneje vrednik „Slov. Naroda“.

Kostanj je drevo, ki ne raste ne le na visoko, ampak tudi široko, med tem ko n. pr. pivopivci le na široko gredo. Kostanj rodi sad, ki je dober kuhan ali pečen; čim boljši letina, tim več se ga dobi za 1 kr. Dlvjega je po tleh dosti, posebno tam, kjer raste.

Češplja ima višnjeve sad, ki je pa le tako dolgo na drevju, dokler ni zrel, potem odpade sam ali ga pa ljudje otresejo. Če otroci tuje češplje tresejo, jih gospodar navadno zapodi ali lasá, kar pa ne dá dobro. V sredi sadu je pešká, ktero pa kuharica ven vzame, predno češpljo v štrukelj dene. Po mestih se češplje ne nahajajo na drevesih, marveč v cajnah in drugih posodah, pa je eno in isto. Iz njih se kuha tudi slivovica, ktero pa trgovci radi z vodo in špiritom zalivajo. Če je človek preveč pije, je pijan in ga glava boli, pa češplja za to nič ne more. Se mu tudi ni treba nad-njo jeziti.

(Se bo nadaljevalo).

Pogovor z na novo pridobljenimi besedami.

Dan na dan se iznajdejo in skujejo nove besede, in tako bogati zaklad slovenskih besed. Kdor hoče kaj veljati, mora se izkazati vsaj z nekterimi besedami, ktere je sam iznajdel, skoval ali po znanih imenih prestrojil. „Brencelj“, hrepeneč po pisateljskem in jezikoslovnem vencu, se je vstopil med jezikoslovce in vstrojil nekaj besed zadnje vrste, ktere hoče tu v pogovoru pokazati, pristavlja ne-navadne besede v oklep.

A. Zakaj si danes tako kalteneggerjeve (kisle) volje? — B. Ej, sinoči sem nekoliko preveč „narodaril“ (rogovilil), potlej me je pa nekdo prav dobro gariboldovico (zaušnico) založil. — A. I, kaj ni bilo nobenega, da bi bil tistega človeka ahlčinil (zgrabil in sabo vzel)? — Potlej pa, si ti mar turnar? — B. Ne, to nisem, pa moj nasprotnik se je izdežmanil (na tihem odplazil). — A. Iz česa pa je prav za prav prišlo svobodovanje (sila)? — B. No, jaz sem bil malo preveč mladopolitikoval (pil), eden je jel zarnikovati (čez duhovne zabavljati), jaz mu rečem, da je Vošnjak (— — —), če tako po „Narodovo“ vodočlani (prazne čenčá), kar ga tako razvrečka (jezi), posebno, ker ga še nek zarnikovec (kričač) jurčičari (hujska), da priskoči in mu dá gariboldovico. — A. Na ta način ste prav kazinsko petindvajsetovali? — B. Da, prav omikano je bilo vse. To-da jaz ga bom zatagblatil (izdal) sodnji, če me po „Narodovsko“ ne klečep-lazi (odpuščenja ne prosi) in po tem bo gotovo ob-čučkovan (obsojen).

Pasja učenost.

A. Čudno je pripovedovati, češa se dá pes naučiti. Jaz imam pudeljna, ki je tako učen, da mi gre zjutraj s cajno na trg in tam kupi, kar mu naročim. Pa ne samo to, on se vé tudi s prodajalci tako pogojevati, da mi kupi vse po najnižji ceni.

B. To še vse ni nič. Jaz poznam profesorja, kateri je včasih v šoli tako zamišljen, da ne vé naprej v poduku. V takem slučaju se obrne le do svojega pudeljna, ki hodi z njim v šolo, in ta mu pokaže v knjigi stran in vrsto, pri kateri je profesor obtičal.

C. S pudeljnom, ktereга jaz poznam, se pa ta dva vendar še ne moreta meriti. Ta je namreč lastnina nekega mladega politikovalca. In kedar njegov gospod pri politikanju pamet zgubi, mu je gre pudelj iskat in res, — prinese mu jo čez par minut nazaj. To je pasja učenost, da ji je ni para!

Nemškutarskim poslancem.

V graškem deželnem zboru je podpiral Vrečkov Matijče predlog, da ima slovenski jezik tudi v slovenskih realkah toliko veljave, kakor angleški.

Vsled tega si drzne „Brencelj“ enakim poslancem svetovati še sledeče predloge:

1. Slovenskega jezika naj se v šolah toliko uči, da bodo učenci, ako zabredejo v slovenske hribe ali čisto slovenske vasi, vsaj mogli si izprositi jedi in pijače.

2. Učenci, kateri hočejo postati davkarski uradniki, se morajo slovenski le šteti naučiti, da bodo mogli kmetu povedati, koliko ima plačati.

3. To je tim boljše, ker potem uradniki ne bodo razumeli slovenskih pritožeb in tako lahko na vsako pritožbo odgovorili: „Verstehe nicht.“ Ta odgovor je za uradnika bolje boljši, kakor za kmeta.

Vošilo za novo leto.

Bliža dan se nov'ga leta,
In navada je že sveta,
Da prijatelju se vsaj
Voši — če ne da se — kaj.
„Brencelj“ ima dosti znancev,
Štajarcev, Korošcev, Kranjcev,
Tudi ob primorju mu
Znancev mnogo tam in tu.
Vsim tim voši vsega dosti,
Naj jim bodo redki posti;
Kar si kdo le zaželi,
Naj mu v roke prileti.
Vendar so mu še osebe,
Ki posebno jim potrebe;
Tim pa „Brencelj“ še podá,
Kar za všečo jim spozna:
Dežmanu želi, da treba
Ne bilo še mu pogreba,
Ki ga Spazzapan imel,
Ko je iz svetá odšel.
Zarnik najk pogrebu spremi,
Njega, — naj zvonim u s tremi,
Pa z zvonovi ne, se vé,
S tremi liberalci le.
In Vošnjakov naj bo boben
Boljši slovenskem upodoben,
Naj ostane vsak mi zdrav!

Zdaj nemčurškemu enak,
To spoznal je pač že vsak.
Dolfi, Suppppan in nekteri
— Iz nemčurjev si jih zberi —
Naj volilcev, kakor zdaj,
Najdejo vsaj slepih kaj.
Ministerstvu pa želimo,
Da propade to še zimo,
Ter potegne se v pokoj,
„Brencelj“ groš da zraven koj.
In deželna naša vlada,
Tudi vse, kar knji le spada,
Naj odstopi, gre naj spat,
Al drugam vsaj češnje brat.
Naš Ahčin, previdnost naša,
Naj po nas bolj redko praša;
Če kaj njega kje srbi,
Praskat' nas mu treba ni.
Za-se „Brencelj“ ima želje:
Da bi delal Vam veselje,
Sam bo tudi on vesel,
Večkrat ktero Vam zapel.
Vi pa ga ne pozabite,
Vedno zvesti mu bodite!

„Brencelj.“

Nekaj čisto novega.

Po sklepu deželnega zbora Štajarskega ima biti slovenski jezik z angleškim na enaki stopinji, to je, starišem se dá na izbir, ali hočejo, da se njihovi otroci v realkah učé angleškega ali slovenskega jezika.

To vtegne imeti prav zanimive nasledke. V naznanilih služeb-se bo namreč kmalu bralo: „Ta in ta služba je razpisana. Ker ima dotični uradnik opraviti s slovenskim ljudstvom, se tirja znanje slovenskega, ali, kar je enako, angleškega jezika.“

„Na realki v N. je razpisana služba učitelja slovenskega jezika. Prosilec mora memo nemškega izkazati popolno znanje angleškega jezika.“

„Pri sodnji v J. je izpraznjena služba tolmača za slovenski jezik. Osebe, ki se za-njo poganjajo, morajo se vé da, zmožne biti angleškega in nemškega jezika.“

Brali bomo v kratkem tudi po nemških časnikih naznanila sledeče vrste:

Trd Nemec,

iz svoje službe na Nemškem v čisto slovenski kraj premeščen, išče rojenega Angleža za poduk v maternom njegovem jeziku.

Za učitelja

se ponuja kaki slovenski občini mlad Francoz, kateri se je na Angležkem več let mudil in ima spričala o popolnem znanji angleškega jezika.

Sprejme se mlad fant

v štacuno v nekem slovenskem kraju; memo nemškega se zahteva od njega, da zna angleški jezik.

Išče se

za prevod nekega obširnejšega nemškega spisa v slovensko rojen Anglež, ki se je nemščine naučil.

Posluh!

Bliža se novo leto, še enkrat trojčki in „**Brencelj**“ bo stopil v VI. leto svoje starosti.

Pet britkih let, polnih konfiskovanja, pretrganih po 2 pravadah in dvamesečni seji na Žabjeku, — kaj ne, to je že nekaj, pri takem začetku vtegne iz „**Brenceljna**“ še kaj biti.

Poznate ga vsi, toraj ni treba se mu bahati ali hvaliti samega sebe; letos je bil malo len, svojeglaven in nezanesljiv, skoro vsakikrat je nalagal svoje prijatelje in gospoda Ahčina, ki so ga čakali do pozne noči, pa ga le ni bilo. Po novem letu pa bo vse drugače — ako se gospod Ahčin ne bo va-nj zaljubil, se ve da, — „**Brencelj**“ bo reden, kakor davkar, to je, izletal bo **po dvakrat na mesec**; če bi ne, mu sme vsak naročnik glavo odsekati. *P o d o b e* bo imel zmiraj najlepše, kakoršnih ni dobiti sicer nikjer. Med sodelalci bodo, kakor dozda, Dežman, dr. Tine Zarnik, Vošnjak, Šafarjev Dolfi, nemškutarski državni poslanci itd. sploh, kedarkoli se bo kje pokazala kaka nova zvezda, jo bo „**Brencelj**“ precej vjel in pokazal svojim prijateljem od vseh strani.

Pri vsem tem pa, in dasiravno se mu je vse od konca do kraja podražilo, se vendar on sam ne bo podražil, timveč ostal za leto še pri stari nizki ceni, namreč:

3	gold.	—	kr.	za	celo	leto,
1	„	50	„	„	pol	leta,
—	„	80	„	„	četr	leta,

kar je tako malo, da dandanes skoraj nič ni.

Podvizajte se toraj z naročevanjem, še predno pridejo štev. 22., 23. in 24. za leto 1873 na svitlo. Ne bojte se, da bi vas bilo preveč, „**Brenceljnov**“ zapisnik je obširen, prostora je v njem za več tisoč naročnikov.

„**Brencelj**.“

☞ Ker je dunajski risar naznanil, da mu ni bilo moč izvršiti naročenih podob pred novim letom, morale so te številke priti brez njih; zato jih bodo pa prihodnje tri imele vse polno, ker pridejo tudi te, ki so bile za ta list naročene, k novim. Št. 22., 23. in 24. bodo prišle brž po novem letu na svitlo, prva številka VI. letnika z novo glavo pa okoli 15. prosenca prihodnjega leta. Vse svoje prijatelje pa prosimo, da nam pri novem naročevanju pošljejo natančen naslov in naznanijo zadnjo pošto, da vé „**Brencelj**“ naj krajšo pot do njih.